

УДК 330.322:342.01

doi: 10.15330/apred.1.19.270-277

Сакун О.С.¹, Щур Р.І.², Мацьків В.В.³, Білий М.М.⁴

**ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РЕСУРСУ СТРУКТУРНОЇ
МОДЕРНІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ФАКТОРУ
ВІДНОВЛЕННЯ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД**

¹Національний університет «Чернігівська політехніка»,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра економіки, обліку і оподаткування,
вул. Шевченка, 95, м. Чернігів,
14035, Україна,
тел.: +380637033305,
e-mail: sakunalexandra@gmail.com
ORCID: 0000-0001-9947-0210

²Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаніка,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: 0342752351,
e-mail: roman.shchur@pnu.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-9945-3939

³Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаніка,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: 0342752351,
e-mail: volodymyr.matskiv@pnu.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-3031-7060

⁴Прикарпатський національний університет імені Василя
Стефаніка,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра фінансів,
вул. Шевченка, 57, м. Івано-Франківськ,
76018, Україна,
тел.: 0342752351,
e-mail: mykhailo.bilyi@pnu.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-1847-0978

Анотація. Стаття присвячена аналізу значення формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки для післявоєнного відновлення України. В наслідок військових дій через російську агресію національна економіка потерпає сьогодні від кризових проявів та поглибленої регіональної диспропорції, що є суттєвою перешкодою на шляху економічного відновлення та підйому в післявоєнний період.

Ефективною моделлю інтенсивного розвитку національної економіки є динамічне зростання ВВП, що давало б можливість за максимально ідеальних умов забезпечувати постійно зростаючі суспільні потреби. Це зумовлює необхідність дотримання постійних темпів

економічного розвитку в умовах повного застосування вичерпності виробничих ресурсів, в першу чергу, трудових, забезпечення стабільності цін та міцної позиції вітчизняної економіки в межах світового ринку. В умовах післявоєнного відновлення мова йде також про відбудову інфраструктури, але вже за принципово новими сучасними стандартами, що потребує інноваційного підходу.

Метою статті є розкриття теоретико-методологічних засад формування інвестиційного ресурсу та з'ясування практичних аспектів його значення для структурної модернізації економіки України в умовах післявоєнного відновлення.

Виходячи з фінансового виснаження країни війною та недостатності бюджетних ресурсів, важливого значення набуває залучення інвестицій. А враховуючи необхідність не просто відновлення, а й інноваційної перебудови, провідну роль в таких процесах набуває інвестиційний ресурс структурної модернізації економіки. Його можна визначити, як динамічну систему підбору та поєднання інформаційно-правових, фінансових, інтелектуальних та матеріально-технічних компонент, які будуть використані для відновлення та розвитку економічної системи країни в післявоєнний період.

Формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації національної економіки через запропоновану онлайн платформу є важливим завданням на шляху післявоєнного відновлення України, що набуває своєї актуальності вже на сучасному етапі. Враховуючи, прогнозований рівень витрат та необхідність інноваційних підходів до процесу відбудови України, інвестиційний ресурс набуває ключового значення для фінансового забезпечення поставлених завдань.

Ключові слова: інвестиції; інвестиційний ресурс; структурна модернізація; національна економіка; післявоєнне відновлення.

Sakun O.S.¹, Shchur R. I.², Matskiv V.V.³, Bilyi M.M.⁴

FORMING OF INVESTMENT RESOURCE OF STRUCTURAL MODERNIZATION OF NATIONAL ECONOMY AS FACTOR OF RENEWAL IN A POST-WAR PERIOD

¹Chernihiv Polytechnic National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Economy, Accounting and Taxation,
Shevchenko str., 95, Chernihiv,
14035, Ukraine,
tel. +380637033305,
e-mail: sakunalexandra@gmail.com,
ORCID: 0000-0001-9947-0210

²Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Finance,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76018, Ukraine,
tel.: 0342752351,
e-mail: roman.shchur@pnu.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-9945-3939

³Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Finance,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76018, Ukraine,
tel.: 0342752351,
e-mail: volodymyr.matskiv@pnu.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-3031-7060

⁴Vasyl Stefanyk Precarpathian National University,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Finance,
Shevchenko str., 57, Ivano-Frankivsk,
76018, Ukraine,
tel.: 0342752351,
e-mail: mykhailo.bilyi@pnu.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-1847-0978

Abstract. The article is devoted the analysis of value of forming of investment resource of structural modernization of economy for post-war renewal of Ukraine. In investigation of military operations through Russian aggression a national economy suffers today from crisis displays and deep regional disproportion which is a substantial obstacle on the way of economic renewal and getting up in a post-war period.

The effective model of intensive development of national economy is dynamic growth of GDP, which would enable to provide constantly growings public necessities at maximally ideal terms. It predetermines the necessity of observance of permanent rates of economic development in the conditions of complete application of exhausted of production resources, above all things, labour, providing of stability of prices and strong position of domestic economy within the limits of world market. In the conditions of post-war renewal the question is also about renewal of infrastructure, but already after on principle new modern standards, that needs innovative approach.

The purpose of the article is opening teoretiko-methodological principles of forming of investment resource and finding out of practical aspects of his value for structural modernization of economy of Ukraine in the conditions of post-war renewal.

Coming from financial exhaustion of country by war and insufficiency of budgetary resources, important value, is acquired by bringing in of investments. And taking into account a necessity not simply renewal, but also innovative re-erecting, leading role the investment resource of structural modernization of economy acquires in such processes. It can be defined, as a dynamic system of selection and combination informatively legal, financial, intellectual and material and technical component, which will be used for renewal and development of the economic system of country in a post-war period.

Forming of investment resource of structural modernization of national economy through offered on-line platform is an important task on the way of post-war renewal of Ukraine which acquires the actuality already on the modern stage. Taking into account, forecast level of charges and necessity of the innovative going near the process of renewal of Ukraine, an investment resource acquires a key value for the financial providing of the put tasks.

Key words: investments; investment resource; structural modernization; national economy; post-war renewal.

Вступ. В наслідок військових дій через російську агресію національна економіка потерпає сьогодні від кризових проявів та поглибленої регіональної диспропорції, що є суттєвою перешкодою на шляху економічного відновлення та підйому в післявоєнний період. Позитивна динаміка економічних змін держави переважно залежать від рівня та якості структурної модернізації національної економіки в контексті подолання економічної кризи та наслідків війни під час повоєнного відновлення. Доцільність реалізації структурної модернізації національної економіки, враховуючи великі повоєнні втрати та вектор інтеграції України в економічний простір Європейського союзу, що повинно здійснюватися інноваційним шляхом розвитку національної економіки, потребує пошуку та використання принципово нових методів виконання поставлених завдань. Формування інвестиційного ресурсу являє собою один із базових індикаторів відтворювального процесу, який характеризує здатність до оновлення основного капіталу, реалізації структурних трансформацій, створення підґрунтя для

сталого розвитку країни. На сьогодні актуальності набуває питання залучення інвестиційного ресурсу з метою фінансування потреб відновлення та розвитку національної економіки інноваційним шляхом, що потребує визначення теоретико-методологічних засад зазначених процесів, як ключового фактору відновлення в післявоєнний період.

Сутнісним аспектам інвестиційного ресурсу і його значенню для модернізаційних процесів були присвячені роботи багатьох науковців, зокрема І.А. Бланка [1], М.І. Бондаря [2], Ю.Н. Воробйова, О. Н. Воробйової [3], А.П. Дуки [4], О.О. Клокара [5], І.М. Кобушко [6], Т.В. Майорової [7], А.В. Черепа [8] та інших.

На сьогодні багато уваги в наукових та професійних економічних колах зосереджено на проблемах повоєнного відновлення економіки України. Так, наприклад, Г.І. Костьов'ят, О.В. Куриліна, А.С. Гавриленко [9], А.Ю. Полчанов [10] та С. В. Іванов [11] розглядають питання економічного відновлення після закінчення війни. Особливостям відновлення окремих галузей або секторів економіки присвячені праці Ю.А. Перегуди, М.М. Кривобереця [12], С.І. Бессонової [13]. Питання фінансової допомоги міжнародних організацій Україні в період війни та управлінські аспекти в період кризових трансформацій розглянуті в роботах Л. М. Маршук та Б.Д. Сторощук [14; 15].

Однак слід зауважити, що нерозкритими є роль і значення інвестиційного ресурсу структурної модернізації національної економіки для відновлення в післявоєнний період.

Постановка завдання. Метою статті є розкриття теоретико-методологічних засад формування інвестиційного ресурсу та з'ясування практичних аспектів його значення для структурної модернізації економіки України в умовах післявоєнного відновлення. Під час написання статті були використані такі методи: узагальнення, синтез та аналіз.

Результати. Відповідно до даних ООН у 2022 році через війну росії проти України економіка нашої країни скоротилась на 35%, що було спричинено масивними руйнуваннями інфраструктури, зокрема, залізничних шляхів та інших видів сполучень з сусідніми країнами, доріг та мостів; знищенням виробництва та скороченням торгівлі; вагомими втратами від міграції населення. Удари по об'єктах енергетичної інфраструктури призвели до серйозних перебоїв з електро- та теплопостачанням, що стало значною перешкодою не тільки для повернення людей з-за кордону, а і для «виживання» бізнесу, який ще здатен був працювати в умовах війни. Експортний потенціал України було підірвано через блокаду портів та пошкодження металургійної індустрії. В таких умовах бюджетний дефіцит виріс до критичного значення [16].

Аналогічний прогнозований розмір втрат національної економіки на рівні 33-35% ВВП було озвучено міністром фінансів України Сергієм Марченко під час офіційного Прес-брифінгу Міністерства фінансів України в листопаді 2022 року.

За даними оцінки видання «Forbes» розмір фізичних економічних втрат України під час війни становить не менше 90 млрд дол. США, а це близько половини ВВП. Найбільші руйнування через вторгнення росії прийшлися на українську інфраструктуру та нерухомість, що разом налічує щонайменше 64 млрд дол. США [17].

Згідно аналізу проекту «Росія заплатить», що реалізується Київською школою економіки (KSE Institute), Міністерством економіки України та волонтерами із партнерських організацій, в тому числі із Центру економічної стратегії та «Prozorro. Продажі», через війну економіка України зазнала загальних економічних втрат (то б то прямих і непрямих втрати, такі, як скорочення ВВП, відтік інвестицій, втрата робочої сили, значні витрати на оборону і соціальну допомогу населенню) на суму від 543 млрд до 600 млрд дол. США [18].

Зважаючи на такі великі втрати постає питання фінансового забезпечення

післявоєнного відновлення України. За даними оцінки ООН відновлення після війни становитиме для України від 350 до 500 мільярдів євро [16]. Виходячи з фінансового виснаження країни війною та недостатності бюджетних ресурсів, важливого значення набуває залучення інвестицій. А враховуючи необхідність не просто відновлення, а й інноваційної перебудови, провідну роль в таких процесах набуває інвестиційний ресурс структурної модернізації економіки. Його можна визначити, як динамічну систему підбору та поєднання інформаційно-правових, фінансових, інтелектуальних та матеріально-технічних компонент, які будуть використані для відновлення та розвитку економічної системи країни в післявоєнний період.

Ефективною моделлю інтенсивного розвитку національної економіки є динамічне зростання ВВП, що давало б можливість за максимально ідеальних умов забезпечувати постійно зростаючі суспільні потреби. Це зумовлює необхідність дотримання постійних темпів економічного розвитку в умовах повного застосування вичерпності виробничих ресурсів, в першу чергу, трудових, забезпечення стабільності цін та міцної позиції вітчизняної економіки в межах світового ринку. В умовах післявоєнного відновлення мова йде також про відбудову інфраструктури, але вже за принципово новими сучасними стандартами, що потребує інноваційного підходу. Масштаби необхідного фінансування будівельних робіт потребують залучення саме інвестиційного капіталу.

Ряд фахівців стверджують, що навіть зараз в період воєнного стану і активних бойових дій Україна становить потенційний інтерес для іноземних інвесторів в перспективі її післявоєнного відновлення. Зокрема, в таких напрямках, як будівництво; енергетика, що є капіталомістким, і водночас дуже важливим для економічного відновлення сектором; аграрна промисловість та агропереробка (значення і потенціал України для світової продовольчої безпеки стали очевидними під час війни); медична реабілітація та медичні інновації, що зумовлено потребою медичної допомоги, протезування, трансплантації та реабілітації як цивільних, так і військових поранених; оборонні технології, сучасне машинобудування та роботи, інформаційні технології, що напряму вплине модернізаційні структурні зрушення в економіці.

Проте для залучення необхідних розмірів інвестицій та побудови стійких інвестиційних відносин з іноземними партнерами Україні необхідно створити відповідні умови - економічні, правові, управлінські, безпекові, іміджеві, що потребує уваги вже сьогодні.

В даному аспекті концепція формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації національної економіки відповідає цим завданням, оскільки передбачає управління інноваційним відновленням та розвитком економіки через такі елементи:

- методи та інструменти стратегічного аналізу для формування трендів інноваційного розвитку в контексті впливу інвестиційного ресурсу;
- інвестиційний механізм провадження інноваційної політики в процесі відновлення та модернізації національної економіки;
- методичні підходи оцінювання ефекту синергії від участі інвестиційного ресурсу в інноваційному розвитку економіки;
- механізми взаємодії інвестиційного ресурсу та установ інвестиційного розвитку.

Велике значення для інноваційного розвитку національної економіки та її післявоєнного відновлення має налагодження ефективної взаємодії установ державного управління з інвестиційним ресурсом. Значний ефект такої взаємодії, на нашу думку, буде отримано в результаті створення інвестиційної платформи з метою реалізації інноваційних технологій для післявоєнного відновлення різних сфер та модернізації економіки України в цілому. Реалізація інвестиційної платформи буде здійснюватись шляхом взаємодії таких підсистем:

- підсистема організаційно-інституційного середовища, яке представляє собою комплекс основоположних суспільно-політичних, соціально-економічних, законодавчих правил й норм, які визначають певні межі поведінки учасників інвестиційного процесу і формують основу й необхідні умови для забезпечення саме інноваційного розвитку економіки країни;

- нормативно-правова й адміністративна підсистема інвестиційної платформи для забезпечення інноваційного розвитку економіки країни доцільно представити як систему ефективних методів та правил насамперед нормативно-правового характеру і заснованих на них комплексних механізмів й процесів щодо інноваційно-інвестиційного поступу в контексті модернізації національної економіки; суспільно-соціальну сферу для інвестиційної платформи передбачає включення комплексу соціально-економічних завдань, які пов'язані із досягненням рівня стабільності щодо функціонування, показників економічного зростання, підвищення рівня конкурентоспроможності певних об'єктів соціальної сфери як головної умови для інноваційного розвитку загалом економіки країни;

- оптимальне фінансове середовище представляє собою сукупність фінансових інститутів у сфері функціонування банківської й парабанківської систем, та ефективний механізм їх взаємодії для перерозподілу вільних грошових коштів на певний момент часу у вигляді так званого інвестиційного капіталу;

- для господарського середовища використовується система взаємодії господарюючих суб'єктів, які є безпосередніми учасниками інноваційно-інвестиційного процесу, орієнтованого на сталий розвиток економіки країни.

Запропонована платформа являє собою віртуальну площину для вибору фінансових інструментів банківської та парабанківської систем на основі перерозподілу тимчасово вільних грошових коштів у формі інвестиційного капіталу з метою досягнення цілей відновлення національної економіки на інноваційних засадах. Практична реалізація запропонованої платформи створить необхідні умови для функціонування ефективного механізму формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації економіки нашої країни.

Створення зазначеної платформи сприятиме ефективному розподілу тимчасово вільних коштів і перетворенню їх в інвестиційний ресурс шляхом координування інвестиційних потреб та можливостей суб'єктів інвестиційної діяльності за допомогою засобів сучасних інформаційних технологій, тим самим інтегруючи вітчизняні економічні відносини в діджиталізований простір.

Таким чином, в результаті реалізації такого механізму буде розроблено та здійснено комплексну систему дій, виконання яких створить сприятливі умови для мобілізації інвестиційного ресурсу як важливого фактора структурної модернізації національної економіки та післявоєнного відновлення країни.

Мережі доцільно трактувати як функціональний механізм взаємодії декількох просторово відокремлених сторін. Такі технології можуть бути одночасно використані з метою інноваційного відновлення та розвитку одразу декількох галузей. Державна політика повинна бути спрямована на підтримку таких мереж, особливо за напрямками: використання наносайтів та наноportalів для віртуального спілкування, встановлення пріоритетних напрямів досліджень і розробок за допомогою технологічних «дорожніх карт», формування спільних методик в частині тематики досліджень та оптимізації рамок умов їх реалізації.

Перетворення інноваційного потенціалу в інвестиційний ресурс як компоненту інвестиційного потенціалу національної економіки здійснюється шляхом комерціалізації інновацій, коли ідея перетворюючись у готовий продукт стає об'єктом або стимулом для інвестування, а отже формування відповідного інвестиційного

ресурсу шляхом перерозподілу тимчасово вільних коштів серед суб'єктів економічної діяльності, які їх потребують.

Формування оптимальної структури інвестиційного ресурсу України передбачає таке співвідношення його компонент, яке дає максимально позитивний ефект від його реалізації за умови прийняттого рівня затрат. Також передбачається, що за такої структури буде досягнуто визначені цілі та виконано ключові пріоритетні завдання відновлення та модернізації української економіки.

Моделювання інвестиційної платформи має на меті формування он-лайн середовища для ефективного формування та нагромадження інвестиційного ресурсу шляхом застосування інформаційних технологій та прискорення цифровізації інвестиційних процесів в Україні.

Як наслідок успішного використання інвестиційної платформи – розміщення на національному ринку інвестиційного ресурсу з метою ефективного використання для післявоєнної відбудови та модернізаційних структурних перетворень. Це може бути здійснено за участі фінансово-кредитних установ, інвестиційних та фінансових компаній, інвестиційних і венчурних фондів, страхових компаній тощо.

Висновки. Формування інвестиційного ресурсу структурної модернізації національної економіки через запропоновану онлайн платформу є важливим завданням на шляху післявоєнного відновлення України, що набуває своєї актуальності вже на сучасному етапі. Враховуючи, прогнозований рівень витрат та необхідність інноваційних підходів до процесу відбудови України, інвестиційний ресурс набуває ключового значення для фінансового забезпечення поставлених завдань.

1. Бланк І.А. Інвестиційний менеджмент: начальний курс. 2/е вид., перероб. і доп. К.: Ельга, Ника-Центр, 2006. 552 с.
2. Бондар М.І. Інвестиції та джерела фінансування інвестиційних ресурсів в обліку. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. № 15. С. 220-227.
3. Воробійов Ю.Н. Інвестування: навч. пос. для вузів. Сімферополь: Таврія, 2004. 340 с.
4. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: навч. посіб. К. : Каравела, 2007. 424 с.
5. Клокар О.О. Формування інвестиційних ресурсів агропромислового виробництва. *Економіка АПК*. 2012. № 10. С. 90-95.
6. Кобушко І.М. Стратегія розвитку інвестиційного ринку: теоретичні засади та вітчизняні реалії : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2012. 517 с.
7. Майорова Т. В. Формування інвестиційних ресурсів в Україні. *Фінанси, облік і аудит*. 2010. №15. С.122-132.
8. Череп А.В. Інвестознавство : підручник. К. : Кондор, 2006. 398 с.
9. Костьов'ят Г.І., Куриліна О.В., Гавриленко А.С. Шляхи відновлення національної економіки в умовах воєнного стану. *Наукові перспективи*. 2022. Вип. №4 (22) 2022. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/1473/1471> (дата звернення 08.04.2023)
10. Полчанов А.Ю. Концепція розвитку фінансового потенціалу держави у постконфліктних умовах. *Вісник ХДУ Серія Економічні науки*. 2018. Том 2 № 30 (2018). URL: <http://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/287/283> (дата звернення 08.04.2023)
11. Іванов С. В. Економічне відновлення і розвиток країн після збройних конфліктів та воєн: невтрачені можливості для України. *Економіка України*. 2019. №1(686). С. 75–89.
12. Перегуда Ю.А., Кривоберець М.М. Державна підтримка підприємств туристичної галузі в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення. *Підприємництво та інновації*. 2022. № 23. <https://doi.org/10.37320/2415-3583/23.3>
13. Бессонова С. І. Розвиток регіонального підприємництва з використанням світового досвіду в умовах воєнного конфлікту. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2019. Вип. 3(36). URL: [http://economics.kntu.kr.ua/pdf/3\(36\)/31.pdf](http://economics.kntu.kr.ua/pdf/3(36)/31.pdf) (дата звернення 08.04.2023)
14. Маршук, Л., Бабюк, А., Страпачук, Л. Вплив міжнародних інституцій на фінансовий стан України в умовах воєнного часу. *Економіка та суспільство*. 2022. №37. doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-23

15. Сторощук Б.Д. Прийняття рішень в умовах кризових трансформацій економічної влади. *Науковий вісник Чернівецького університету*. 2021. Випуск 834 Економіка. URL: <http://econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/article/view/161/119> (дата звернення 08.04.2023)
16. World Economic Situation and Prospects 2023. URL: <https://desapublications.un.org/publications/world-economic-situation-and-prospects-2023> (дата звернення 15.04.2023)
17. Вдовиченко А., Лепушинські В. Українська економіка через війну втратила близько \$100 млрд. Які руйнування коштували Україні найбільше. Розрахунки НБУ. *Forbes Ukraine*. URL: <https://forbes.ua/inside/ukrainska-ekonomika-cherez-viynu-vtratila-blizko-100-mlrd-yaki-ruynuvannya-koshtovali-ukraini-naubilshe-rozrakhunki-nbu-11052022-5956> (дата звернення 11.05.2023)
18. Прямі збитки, нанесені інфраструктурі України в ході війни, складають майже \$63 млрд. Загальні втрати економіки \$543-600 млрд. Київ School of Economics: офіційний сайт. URL: <https://kse.ua/ua/about-the-school/news/zbitki-naneseni-infrastrukturi-ukrayini-v-hodi-viyni-skladayut-mayzhe-63-mlrd/> (дата звернення 15.04.2023)

References

1. Blank, I.A. *Investment management: initial course*, Elha, Nyka-Tsentr. 2006.
2. Bondar, M.I. "Investments and sourcings investment resources are in an account". *Finances, account and audit*, no. 15, 2010, pp. 220-227.
3. Vorobiov, Yu.N. *Investing: train aid for the institutes*, Tavriia, 2004.
4. Duka, A. P. *Theory and practice of investment activity. Investing: train aid*. Kharkiv, Karavela, 2007.
5. Klokar, O.O. "Forming of investment resources of agroindustrial production." *Economy of agroindustrial complex*, no 10, 2012, pp.90-95.
6. Kobushko, I.M. *Strategy of investment market development: theoretical principles and domestic realities: monograph*. Sumy, Sumskyi derzhavnyi universytet, 2012.
7. Maiorova, T. V. "Forming of investment resources is in Ukraine." *Finances, account and audit*, no 15, 2010, pp.122-132.
8. Cherep, A.V. *Investment: textbook*. Kyiv, Kondor, 2012.
9. Kostovyat, H.I., Kurylina, O.V., & A.S.Havrylenko. "Ways of recovery of the national economy in the conditions of martime." *Scientific perspectives*, no. 4(22), 2022, perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/1473/1471. Accessed 08 April 2023.
10. Polchanov, A.Yu. "Concept of development of the states' financial potential in the post-conflict conditions". *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series "Economic Sciences"*, no.30 (2), 2018, ejournal.kspu.edu.ua/index.php/ej/article/view/287/283. Accessed 08 April 2023.
11. Ivanov, S.V. "Economic renewal and development of countries is after the armed conflicts and wars: the unlost possibilities are for Ukraine." *Economy of Ukraine*, no. 1(686), 2019, pp.75-89.
12. Pehuda, Yu., and M.Kryvoberets. "State support of enterprises in the tourist industry in the conditions of maritime and post-war reconstruction." *Entrepreneurship and Innovation*, no. 23, 2022. doi.org/10.37320/2415-3583/23.3
13. Bessonova, S. "The Development of Regional Entrepreneurship Using World Experience in a Military Conflict." *Central Ukrainian Scientific Bulletin. Economic Sciences*, vol. 3(36), 2019, [economics.kntu.kr.ua/pdf/3\(36\)/31.pdf](https://economics.kntu.kr.ua/pdf/3(36)/31.pdf). Accessed 08 April 2023.
14. Marshuk, L., Babyuk, A., & L.Strapachuk. "The influence of international institutions on the financial status of Ukraine in war." *Economy and Society*, no.37, 2022. doi.org/10.32782/2524-0072/2022-37-23.
15. Storoshchuk, B. "Decision-making in the conditions of crisis transformations of economic power." *Scientific herald of Chernivtsi University. Series Economics*, no. 834, 2022, econom.chnu.edu.ua/journal/index.php/ecovis/article/view/161/119, Accessed 08 April 2023.
16. "World Economic Situation and Prospects 2023." desapublications.un.org/publications/world-economic-situation-and-prospects-2023. Accessed 15 April 2023.
17. Vdovychenko, A., and V. Lepushynsky. "The Ukrainian economy through war lost about \$100 milliards What destructions costed Ukraine most. Calculations of NBU." *Forbes Ukraine*, forbes.ua/inside/ukrainska-ekonomika-cherez-viynu-vtratila-blizko-100-mlrd-yaki-ruynuvannya-koshtovali-ukraini-naubilshe-rozrakhunki-nbu-11052022-5956. Accessed 11 May 2023.
18. "Proximate damages, inflicted the infrastructure of Ukraine during war, make almost \$63 milliards General losses of economy are \$543-600 milliards." *Kyiv School of Economics*, kse.ua/ua/about-the-school/news/zbitki-naneseni-infrastrukturi-ukrayini-v-hodi-viyni-skladayut-mayzhe-63-mlrd/. Accessed 15 April 2023.